

Kaynaştırma Öğrencisi Velilerinin Okul, Okul Müdürü, Öğretmen ve Öğrenci Algısı

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Elif SEYLİM¹

¹ Öğretmen, Doktor, MEB, elifseylim@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1796-7448.

Gönderilme Tarihi: 04.03.2022 Kabul Tarihi: 10.08.2022 DOI: 10.37669/milliegitim.1082746

Öz

Ortaokul düzeyinde tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olan öğrenci velilerinin okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci kavramına ilişkin metaforlarını ortaya çıkarmayı amaçlayan bu araştırmada fenomenolojik desen kullanılmıştır. Araştırma, Ankara ilinde ikamet eden ortaokul düzeyinde tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olan 92 öğrenci velisi ile yapılmıştır. Veriler; “Okul.....gibidir. Çünkü.....”. “Okul müdürü.....gibidir. Çünkü.....”, “Öğretmen.....gibidir. Çünkü.....” ve “Öğrenci.....gibidir. Çünkü.....” ifadelerinden oluşan formlar kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmış ve kodlama, tema oluşturma, geçerlik - güvenilirlik ve verilerin yorumlanması aşamaları takip edilmiştir. Veliler okula yönelik 33, okul müdürüne yönelik 22, öğretmene yönelik 22 ve öğrenciye yönelik 21 metafor üretmiştir. Metaforların kullanım amaçları ile ortak özellikleri göz önüne alınarak temalar oluşturulmuştur. Veliler okul için en fazla aile, okul müdürü için en fazla baba, öğretmen için en fazla anne ve öğrenci için en fazla çiçek metaforlarını kullanmıştır. Velilerin okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci için çoğunlukla olumlu metafor ürettikleri ve olumlu algıya sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: metafor, veli, okul, müdür, öğretmen, öğrenci

Perception of Parents of Inclusive Students about the School, School Principal, Teacher and Student

Abstract

The phenomenological design was used in this study, which aims to reveal the metaphors of parents of students who are full-time mainstreaming students at secondary school level regarding the concept of school, school principal, teacher and student. The research was conducted with 92 parents of students who are full-time mainstreaming students at the secondary school level residing in Ankara. The data, "The school ..... is like, Because.....". "The principal is like ..... Because ..... ", "The teacher is like ..... Because..... "and" The student is like ..... Because ..... " was obtained by using forms consisting of expressions. By using the content analysis technique in the analysis of the data; coding, theme creation, validity-reliability and interpretation of the data stages were followed. Parents produced 33 metaphors for the school, 22 for the principal, 22 for the teacher, and 21 for the student. Themes were created by taking into account the purposes of use of metaphors and their common features. Parents used the metaphors the most family for the school, the most father for the school principal, the most mother for the teacher and the most flower for the student. It was concluded that the parents mostly produced positive metaphors and had positive perceptions for the school, principal, teacher and student.

Keywords: *metaphor, school, principal, teacher, student*

Giriş

Kaynaştırma eğitimi uygulaması özel eğitime ihtiyacı olan bireyin sosyalleşmesi ve toplum ile bütünleşmesi için önemli bir uygulamadır. Birey bu sayede kendi performansı doğrultusunda eğitim alarak eğitim hakkından faydalanmaktadır. Kaynaştırma yolu ile eğitim uygulamalarının birden fazla tanımının yapıldığı görülmektedir. Kaynaştırma eğitimi uygulamaları, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve düzeydeki diğer bireylerle etkileşimde bulunmalarını ve eğitimlerini başarılı bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmeti de verilerek akranlarıyla birlikte tam zamanlı veya yarı zamanlı olarak verilen eğitim (MEB, 2018) olarak ifade edilirken benzer bir şekilde kaynaştırma eğitimi, engelli öğrencinin normal sınıfa yerleştirilmesinin yanı sıra öğrenciye yönelik çeşitli düzenlemeler gerektiren bir uygulamadır. Kaynaştırma, özel eğitime ihtiyaç duyan engelli öğrencilerin ve engeli olmayan öğrencilerin bir arada aldıkları eğitim olarak açıklanabilir. Diğer bir deyişle, engelli öğrencilerin engeli olmayan öğrencilerle eğitimsel ve sosyal bütünleşmelerinin sağlanması süreci (MEB, 2010) şeklinde tanımlanmıştır.

Kırcaali-İftar'a (1992) göre kaynaştırma, engelli öğrenciye destek özel eğitim hizmeti verilmesi şartıyla, özel gereksinimli öğrencilere genel eğitim sınıflarında verilen eğitim şeklinde tanımlanmıştır. Tanımlardan yola çıkılarak kaynaştırma eğitimi uygulamasının amacının özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin akranları ile aynı ortamda eğitim almalarının sağlanması ve engel durumuna göre ilave eğitim hizmetinin öğrenciye sunulması olarak değerlendirilmektedir.

Kaynaştırma eğitimi uygulamasında özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler okuldaki diğer tüm öğrenciler ile günlerinin büyük bir bölümünde normal sınıflarda bir arada olurlar (Schuelka, 2018; Farrell, 2000). Birleşmiş Milletler Engelli Kişilerin Hakları Komitesi'ne (BM 2016) göre, kaynaştırma eğitimi, temel bir eğitim hakkıdır. Öğrencilerin refahına, saygınlığına, özerkliğine değer verilmesi, eğitimin önündeki engellerin ortadan kaldırılması ve okulun kültür, politika ve uygulamalarının tüm öğrencileri kapsayacak şekilde teşvik edilmesi için gerekli ve önemli bir süreçtir. Bu nedenle kaynaştırma eğitimi uygulamasının önemli olduğu ve eğitimde fırsat eşitliği bağlamında düşünülmesi gerektiği görülmektedir. Kaynaştırma eğitimi uygulamalarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde bu uygulamanın olumlu olduğunu belirtilen çok sayıda çalışmanın olduğu belirlenmiştir. Abosi ve Koay'a (2008) göre kaynaştırma eğitimi, öğrencilerin akademik başarılarının artması için olumlu etkiye sahiptir. Kaynaştırma öğrencileri, sınıf arkadaşları ile birlikte okul içi ve dışı etkinliklere katılarak birlikte vakit geçirmektedirler. Kaynaştırma eğitimi uygulamaları, öğrencinin sosyalleşmesine, özgüveninin gelişmesine ve çevrenin kabul düzeyinin artmasına yol açmakta (Akman, Mercan Uzun ve Yazıcı, 2018; Can, 2019), öğrencinin akademik ve sosyal gelişiminin çevresi tarafından desteklenmesini sağlamakta (Zeybek, 2015), akranları ile ilişkilerin güçlenmesini ve özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar için özel öğrenme fırsatları sağlamayı içermektedir (Weiland, 2016). Kaynaştırma eğitiminin kaynaştırma öğrencilerinin akademik başarılarını artırdığı ve kişisel gelişimlerinde olumlu anlamda ilerlemeler gösterdiği belirtilmektedir (Esmer, Yılmaz, Güneş, Tarım ve Delican, 2017). Kaynaştırma eğitimi uygulamalarının öğrencinin, akademik, sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağlaması, çevresi ile iletişimi ve kendine olan güveni artırması yönünden öğrenciye katkı sunduğu görülmektedir. Çocuklarında belirtilen şekilde gelişimlerin görülmesi kaynaştırma öğrencisi velilerinin okula bakışını ve okul algılarını olumlu yönde etkilemektedir.

Araştırmalar incelendiğinde kaynaştırma eğitimi uygulamasında yaşanan sorunların olduğunu gösteren çalışmaların da olduğu görülmektedir. Öğretmenler kaynaştırma eğitimi konusunda kendilerini yeterli hissetmediklerini belirtmişlerdir. Kaynaştırma eğitimi uygulamalarına yönelik gerekli bilgiye sahip olmamaları sebebiyle uygulamalarda zorlandıkları görülmektedir. Örneğin BEP hazırlaması ve değerlendirilmesi

dirmesi, sınıf için kullanılan yöntem ve teknikler, engelli psikolojisi, sınıf yönetimi vb. konularda yeterli eğitimi almadıkları için uygulamalarda sorunlar yaşadıkları görülmektedir (Buldu, Özer, Çalışkan, 2021; Deniz ve Çoban, 2019; Küçük Doğaroğlu ve Bapoğlu Dümenci, 2015). Bunun yanında öğretmenlerin özel eğitime ihtiyacı olan öğrencileri kabullenmemeleri, özel eğitim öğrencisinin arkadaşlarına yönelik olumsuz davranışları, sınıfların çok kalabalık olması nedeniyle özel eğitime ihtiyacı olan bireyler ile gerekli şekilde ilgilenilemediği (Zeybek, 2015) ifade edilmiştir. Sınıfında zihin yetersizliği ve öğrenme güçlüğü tanısı nedeniyle bulunan kaynaştırma öğrencilerine yönelik eğitim sürecindeki boyutlarda öğrencilerin ihtiyaçlarına göre farklılaştırmaların yeterli düzeyde yapılmadığı belirlenmiştir (Gül ve Vuran, 2015). Öğretmenlerin kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu görülmektedir (Ünal ve İflazoğlu Saban, 2014). Okul öncesi öğretmenlerinin yaş ve kıdemleri arttıkça kaynaştırma uygulamasına karşı daha olumsuz tutum sergiledikleri belirlenmiştir (Özdemir, 2010). Bunun yanı sıra öğrencilerin akranları tarafından kabul edilmeme sonucu öz yeterlik duygularının zedelenmesi (Akman, Mercan Uzun ve Yazıcı, 2018; Pemik ve Deniz, 2017), kaynaştırma öğrencilerinin sınıflarında diğer arkadaşları tarafından dışlanmasından dolayı yeterli destek eğitim alamamaları (Seylim, 2021) tespit edilen diğer olumsuz durumlardandır. Bahsedilen bu durumlar öğretmen ve yöneticilerin kaynaştırma öğrencisi ve velilerine yönelik tutumlarını etkilemektedir. Bu tutumlar da kaynaştırma öğrencisi velisinin okul, müdür, öğretmen algısı üzerinde etkili olmaktadır.

Veliler ile kaynaştırma uygulamalarına yönelik yapılan çalışmalar da incelenmiştir. Kaynaştırma öğrencisi velileri okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin çocuklarına karşı ilgili olduklarını belirtmektedirler (Erüstün Bulutoğlu, 2019). Kaynaştırma eğitimden faydalanan öğrencilerin velileri kaynaştırma eğitime yönelik yapılan uygulamaların yeterli düzeyde olmadığı belirtmektedirler. Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin kaynaştırma eğitime yönelik uygulamalar konusunda yeterli düzeyde bilgiye sahip olmadıklarını ve öğrencilerine karşı ilgisiz olduklarını ifade etmişlerdir (Can, 2011). Arıkan'ın (2019) çalışmasında katılımcı velilerin bazıları çocuğunun arkadaşları tarafından dışlandığını, akran zorbalığı ve fiziksel şiddet yaşadığını, öğretmenlerin kaynaştırma öğrencisine yönelik isteksiz bir tutumda olduğunu ve çocuğuna yeterli zamanı ayırmadığını dile getirmektedir. Velilerin kaynaştırma eğitimi uygulamaları konusunda farklı bakış açılarına sahip oldukları görülmektedir.

Kaynaştırma eğitimi uygulamalarına yönelik farklı grupların farklı görüşleri olduğu anlaşılmaktadır. Veliler eğitim öğretim sürecinin önemli bir paydaşdır. Bu açıdan kaynaştırma öğrenci velilerinin okul, okul yöneticisi, öğretmen ve öğrencileri nasıl anlamlandırdığının da önemli olabileceği düşünülmektedir. Bu anlamlandırma

metaforlar yolu ile yapılmaktadır. Metaforlar, örgütlerin anlaşılmasında bireylere yol gösteren (Leblebici, 2008), örgütün derinliklerine inme cesareti veren, orada karşılaşılabilecek gerçeğin farklı yönleriyle görülmesini ve yorumlanmasını sağlayan araçlardır (Erdem, 2010). Metafor, sosyal gerçeğin mecazi olarak yansıtılmasıdır. Morgan, metaforu hem belirli nesnelere “görme yolu” hem de teori hakkında “düşünme yolu” olarak tanımlar (Morgan, 1983).

Metaforda benzetme vardır, benzetmelerde olduğu gibi, anlatılmak istenilen kavram, onunla bir yönden benzerliği olan başka bir kavramla anlatılmaya çalışılır (Çelikten, 2006). Bu açıdan bakıldığında metaforlar benzetme yardımıyla kavramları somutlaştırır. Burke’ye göre (1992) metaforlar bir iletişim aracıdır ve oldukça etkilidir, onlar sayesinde örgütün tüm yönleri daha basit ve daha net bir şekilde anlaşılmaya çalışılır. Metaforlar örgütü açıklamaya çalışırken, özelliklerin bilinenden bilinmeyene transferine yardımcı olmaktadır. Bu transfer ile karmaşıklığı ve soyutu yeni görüş açısından görmeye olanak sağlamaktadır (Balcı, 2008). Metafor, hayal gücünü farklı deneyim unsurları arasında bir denklik veya kimlik oluşturacak şekilde dönüştürür, bir fenomeni diğerinden ayırarak ortak olanın anlaşılmasını teşvik edecek bir anlam yaratır (Morgan, 1983), fikirlerin oluşmasını sağlayarak gerçeğe bir pencere açar (Zlatic, 2014). Metaforlar bazen sosyal ve duygusal iletişimi kolaylaştırmak, dramatik etkiler elde etmek veya mesajın ikna gücünü artırmak ve yaratıcı ifadeyi geliştirmek için araç olarak kullanılır (Todor, 2007). Metaforlar, karmaşık olanı basitleştirebilir ancak yine de kavramların ve bilgilerin derinliğini koruyabilir (Larson, Hostiuck ve Johnson, 2011). Böylece metaforlar, araştırmacının analiz edebileceği duyguların somut veya resimli bir tanımını sağlar.

Eğitim araştırmalarında metafor araştırmaları yaygın olarak yapılmaktadır. Bunun amacı, bir kavram hakkında hedef kitle ile etkili bir şekilde iletişim kurmak ve karmaşık bir kavramın daha kolay anlaşılmasını sağlamaktır (Midgley, Trimmer ve Davies, 2013). Okul, öğrenciyi hayata hazırlayan bir örgüttür. Öğrencinin gelişimi için, okul-öğretmen-öğrenci ve veli iş birliği oldukça önemlidir. Başarılı okul-aile iş birliği için okul personelinin ve ailelerin evde ve okulda sürekli iş birliği gerekmektedir. Bazen okullar ailelerin bunu tek başına yapmasını bekler. Okul, aileye iş birliği için ihtiyaç duyulan fırsatları ve desteği sağlamalıdır. Velilerle başarılı ortaklıklar geliştiren okullar, öğrenci başarısını, paylaşılan bir sorumluluk olarak görür ve veliler, yöneticiler, öğretmenler dahil olmak üzere tüm paydaşlar çocukların öğrenmesini destekleyen önemli roller oynar (Funkhouser, Gonzales ve Moles, 1997). Veli ile eğitimci arasındaki iletişiminin sıklığı, öğrencinin öğrenmesi, sosyal ve duygusal gelişimi açısından önemlidir (Pirchio, Tritrini, Passiatore ve Taeschner, 2013).

Literatür incelendiğinde okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci kavramına ilişkin birçok metafor çalışmasının yapıldığı görülmektedir. Okul kavramına ilişkin algıların belirlenmeye çalışıldığı araştırmalar incelendiğinde okula yönelik *aile/ev/yuva, koli, yurt, akvaryum, ana kucacı, anahtar, arkadaş, cennet, ekmek teknesi, has-tane, hazine, kaban, vatan, yumurta, kasaba, acı biber, ahır, cezaevi, kafes, kapan, cehennem, toplama kampı, çöl, hırdavat, kabus, mezarlık, futbol takımı, tumarhane, fare kapanı, sera* gibi metaforların kullanıldığı görülmektedir (Cemaloğlu, Sezgin, Şahin, ve Sönmez, 2017; Doğan, 2014; Grady, Fisher ve Fraser, 1996; Lukes, 2006; Mazlum ve Balcı, 2018; Nalçacı ve Bektaş, 2012; Özdemir ve Akkaya, 2013; Saban, 2008; Tulunay Ateş, 2016).

Müdür kavramına ilişkin algıların belirlenmeye çalışıldığı araştırmalar incelendiğinde müdüre yönelik “*teknik direktör, ağaç ve dede, baba, disiplin makinesi, gardi-yan* (Aslan, Bilgili, ve Kaya, 2018; Korkmaz ve Çevik, 2018; Şahin ve Sabancı, 2018) gibi metaforların kullanıldığı görülmektedir. Öğretmen kavramına ilişkin algıların belirlenmeye çalışıldığı araştırmalar incelendiğinde öğretmene yönelik *aslan, tarihi eser, kötü biri, akıllı tahta, akıl küpü, kuş, şarkıcı, arkadaş, sevgi kaynağı, sırdaş, ağaç, deniz, göl, yağmur, mum, ışık, ağaç, gökyüzü, kitap, ayna, işbirlikçi lider, bilgi sağlayıcı, meydan okuyan/değişim aracı, yetiştirici, yenilikçi, araç sağlayıcı, sa-natçı, tamirci, spor salonu eğitmeni, bahçıvan, ebeveyn* (Tulunay Ateş, 2016; Aydeş ve Akın, 2016; Şahin ve Sabancı, 2018, Duru, 2015, Koohestani, Sabouri, Farrokh, ve Dehbaneh, 2018; Guerrero ve Villamil, 2002; Lukes, 2006) gibi metaforların kul-lanıldığı görülmektedir. Öğrenci kavramına ilişkin algıların belirlenmeye çalışıldığı araştırmalar incelendiğinde öğrenciye yönelik *çiçek, ağaç/fidan, hamur, kırılğan bitki* (Sezgin, Koşar, Koşar Er, 2017; Saban, 2009; Lukes, 2006) gibi metaforların kullanıl-dığı belirlenmiştir. Çalışmaların örneklem/çalışma gruplarının çoğunlukla öğretmen adayları, okul müdürleri, öğretmenler ve öğrenciler olduğu görülmektedir. Okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci için hem olumlu hem de olumsuz metaforların kullanıld-ığı anlaşılmaktadır.

Veliler ile yapılan metafor çalışmaları da incelenmiştir. Velilerin öğretmene yö-nelik olarak en sık *pusula anne-baba, melek, anne, bahçıvan* (Gencer, 2020), *altın, melek, sözlük, bilgi, bilgi kaynağı, kılavuz* (Aslan, 2019), *ışık saçan, bilgi veren, hayat veren, emek veren ve üreten, yol gösteren, şekil veren, kitap, ağaç, bilgisayar* (Erdem ve Kaf, 2022), *mum, ışık, güneş şemsiye ve kalem* metaforlarının kullanıldığı görül-müş, nadir olarak da olsa *tatilci, yasak savar ve tehditkâr* gibi olumsuz metaforları da kullandıkları görülmüştür (Sayın, 2017). Okul öncesi öğrenci velileri okul kavramına ilişkin en fazla *yol gösterici, fırın, aile* (Çelebi, 2020), *ev, bahçe, bilgi yuvası, güneş, ebeveyn, kitap* metaforlarının kullanıldığı görülmüştür (Uysal ve Yorulmaz, 2020).

2. Kademe öğrenci velileri okul müdürünü en fazla koruyucu ve güven verici olarak tanımlamaktadırlar (Yalçın ve Enginer, 2012). “Covid-19 sürecinde okul” kavramına ilişkin velilerin algıları *tehlikeli, güvenli alan, bilgisizlik, eksiklik* (Bağ, 2022) olarak ifade edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre velilerin öğretmenlere ve okula yönelik geliştirdikleri metaforların daha çok olumlu olduğu görülmektedir. Araştırmalar incelendiğinde veliler ile daha az sayıda metafor çalışması yapıldığı görülmüştür. Ayrıca kaynaştırma öğrencisi velilerinin okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenciyi nasıl anlamlandırdığına yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Eğitimin paydaşlarından biri de velilerdir. Velinin okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci hakkında ne düşündüğünün belirlenmesi okul veli iş birliği açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın sonucu elde edilecek bulgular ile müdür, öğretmen, öğrenci ve velilere geri bildirimde bulunularak, velilerin, müdürün, öğretmen ve öğrencilerin birbirinden beklentilerinin belirlenmesi ve sağlıklı okul veli iletişiminin ve iş birliğinin sağlanması açısından da ayrı bir önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı ortaokul düzeyinde hafif zihinsel yetersizliği nedeniyle tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olan öğrenci velilerinin okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci kavramına ilişkin metaforlarını ortaya çıkarmaktır. Bu genel amaç kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Velilerin “okul” kavramına ilişkin metaforları nelerdir?
2. Velilerin “okul müdürü” kavramına yönelik metaforları nelerdir?
3. Velilerin “öğretmen” kavramına yönelik metaforları nelerdir?
4. Velilerin “öğrenci” kavramına yönelik metaforları nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma çerçevesinde fenomenolojik desen kullanılmıştır. Fenomenolojik desenin amacı insanların deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını ve deneyimleri hem bireysel hem de paylaşılan anlam olarak bilince nasıl dönüştürdüklerini keşfetmeye yardımcı olmak (Patton, 2002) ve birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını tanımlamaktır (Creswell, 2018). Metaforlar bir durumu betimlemek için kullanıldığında bir durum, olay ve olgu var olduğu haliyle betimlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmanın etik açıdan uygunluğu için gerekli etik kurul izni Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu’ndan 28.01.2021 tarihli ve 25 nolu kararı ile alınmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Ankara ilinde ikamet eden ortaokul düzeyinde hafif zihinsel yetersizlik tanısı doğrultusunda tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi bulunan 92 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Hafif zihinsel yetersizlik tanısı genellikle okulun ilk dönemlerinde kendini belli etmektedir ve kaynaştırma eğitimi uygulamasına okulun ilk yıllarında başlanmaktadır. İlkokul sürecinde kaynaştırma eğitimi uygulamaları veliler için ön öğrenme olarak değerlendirilmiş bu nedenle okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenciyi anlamlandırmada zorluklar yaşayabilecekleri, lise de ise öğrencilerin özel eğitim meslek okullarına da gidebilecekleri öngörülerek ortaokul öğrenci velileri ile çalışmadan daha sağlıklı veriler elde edilebileceği düşünüldüğünden çalışma grubu ortaokulda kaynaştırma öğrencisi bulunan velilerden seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	69	75
	Erkek	23	25
Eğitim Durumu	İlkokul	29	31,5
	Ortaokul	10	10,9
	Lise	44	47,8
	Ön Lisans	1	1,1
	Lisans	7	7,6
	Y. Lisans	1	1,1
Yaş Aralığı	20-30	7	7,6
	31-40	43	46,7
	41-50	33	35,9
	50 ve üstü	9	9,8
Velinin işi	İşçi	10	10,9
	Memur	15	16,3
	Serbest Meslek	17	18,5
	Ev hanımı	50	54,3

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunun %75’inin kadınlardan oluştuğu, velilerin %48’inin lise mezunu olduğu görülmektedir. 43 veli 31-40 yaş aralığında olup 50 velinin de ev hanımı olduğu anlaşılmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Velilerin, okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar yardımıyla belirlemeyi amaçlayan bu araştırma nitel araştırma kapsamında mecazlar yoluyla veri toplama ile gerçekleştirilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmaya katılan velilerin okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci kavramlarına yönelik metaforları belirlemek için katılımcı her veliden “Okul..... gibidir. Çünkü.....”. “Okul müdürü.....gibidir. Çünkü.....”, “Öğretmen.....gibidir. Çünkü.....” ve “Öğrenci.....gibidir. Çünkü.....” ifadelerinin tamamlanması istenmiştir. Katılımcılara yazılı formlar verilmiş ve metafor üretmeleri için ortalama 15-20 dakika arası bir süre tanınmıştır. Velilerin kendi el yazılarıyla ifade ettikleri metaforlar, araştırmada temel veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde “içerik analizi” tekniği kullanılmıştır. Yöntemin amacı toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla verilerin önce kavramsallaştırılması sonrasında belirlenen kavramlara göre mantıklı biçimde düzenlenmesi ve temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek 2013). Verilerin analizinde *kodlama*, *tema oluşturma*, *geçerlik- güvenilirlik ve verilerin yorumlanması aşamaları* takip edilmiştir:

Kodlama: Çalışmanın ilk aşamasında öncelikle katılımcı velilerin cevapları incelenmiş, görüşme formundaki soruları boş bırakılan veya eksik cevaplayan katılımcılar çalışma grubuna dâhil edilmemiştir. Metaforlar için kodlama işlemi gerçekleştirilmiştir.

Temaların Belirlenmesi: Bu aşamada, belirlenen metaforlar arasında benzer ve farklı yönler bulunmuş ve birbirleri ile ilişkili olanlar için ilişkisel tema alanı oluşturulmuştur. Birbiriyle ilişkili olduğu düşünülen kodlar (metaforlar) bir araya getirilerek temalar belirlenmiştir. Anlamalı bir bütüne sahip olan metaforların aynı tema başlığında bulunmasına dikkat edilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik: Metafor üretirken katılımcıların kendi görüşlerini belirtmeleri için yönlendirme yapılmamaya çalışılmıştır. Araştırmanın geçerliğini (inanırlığını) sağlamak için görüşme yapılan kişilerden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmada aktarılabirliği sağlamak için çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örneklem türlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için araştırma sürecinde ve sonucunda iki uzmandan destek alınmıştır. Uzmanlar ile belirlenen temalar arasında görüş alışverişinde bulunulmuştur. Bir uzman ile araştırmacının yaptığı analiz karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmada Miles ve Huberman’ın (1994) Güvenirlik = Görüş Birliği/ Görüş Birliği

+ Görüş Ayrılığı formülü kullanılmıştır. Karşılaştırma sonucu güvenilirlik $(82/82+16=0,84)$ %84 olarak belirlenmiştir. Miles ve Huberman (1994) güvenilirlik sonucunun %70'in üzerinde olması durumunda sonuçların güvenilir olduğunu belirtmektedir. Bu açıdan çalışma sonuçlarının güvenilir olduğu görülmektedir. Araştırmanın etik açıdan uygunluğu için gerekli etik kurul raporu alınmıştır.

Velilerin yorumlanması: Araştırma sürecinde belirlenen metaforlar, temalar ve açıklayıcı ifadelerden oluşan tablolar hazırlanarak yorumlanmıştır.

Bulgular

Bu başlık altında velilerin, okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenciye ilişkin metafor bulgularına yer verilmiştir.

Velilerin Okul Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar ve Temalar

Velilerin okul kavramına ilişkin metaforik algıları tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2

Velilerin Okul Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Aile	11	Pazar yeri	3	Bakımevi	2
Ev	7	Öğrenilen yer	2	Çocuğumun büyüdüğü yer	1
Yuva	6	Basamak	2	Araç	1
Bilgi Yuvası	5	Kütüphane	2	Umut kaynağı	1
Çiçek bahçesi	5	Disiplin	2	Tek ders çalıştığı yer	1
Hayat	5	İş Yeri	2	Asker ocağı	1
Köprü	4	Eğitim alınan kurum	2	Karınca yuvası	1
Lunapark	4	Durak	2	Mağaza	1
Etüt merkezi	4	Dershane	2	İyi ki var	1
Güvenli yer	3	Oyun alanı	2	Kalabalık	1
Gelecek	3	Sosyalleşme Yeri	2	Tanıtım Yeri	1
				Toplam	92

Tablo 2 incelendiğinde velilerin okul kavramı için 33 metafor ürettikleri görülmektedir. Velilerin okul kavramı için en çok aile (11), ev (7), yuva (6), bilgi yuvası (5), çiçek bahçesi (5), hayat (5) metaforlarını kullandıkları belirlenmiştir. Velilerin okulu en fazla güvenilen yer ve yaşamın kendisi olarak algıladıkları söylenebilir. “Güvenilen Yer” temasına ilişkin görüşlerden örnekler tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3*“Güvenilen Yer” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Aile	“Okul öğrencilere sevgi ve bilgi sunar.” “Müdüründen öğretmenlerine ve çalışanlarına kadar herkes öğrenci ile çok ilgilidir.” “Çocuğum eğitim, öğretim, sevgi, saygı ve ahlâkı okulda öğrenir.” “Öğrencilere okuldaki herkes şefkat gösterir.” “Öğretmenler çocuğumun derslerinde daha başarılı olması için elinden geleni yapar.”
Ev	“Çocuğumuzu oraya teslim ediyoruz ve okula güveniyoruz,” “Evden sonra oraya güveniriz,” “Çocuğumun vaktinin çoğu orada geçiyor.”
Yuva	“Öğretmenler anne, öğrenciler de onların çocukları gibidir, “Okulda güzel, sıcak insanlar var. ”
Bakımevi	“Güvendiğim insanların arasında çocuğumun arkadaşlarıyla etkinlik yaptığı yerdir.” “Gözüm arkada kalmadan çocuğumun ihtiyaçları ile ilgilenilir.”
Güvenli yer	“Okulun güvenlik görevlisi işi olmayanı okula almaz.”
İyi ki var	“Okul olmasa o kadar bilgiyi çocuklara kim öğretir.”

Tablo 3’te belirtildiği gibi “Güvenilen Yer” teması altında altı adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde okulun güvenilir bir yer olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Bu tema altında en fazla aile ve ev metaforunun kullanıldığı görülmektedir. Örneğin “aile” metaforunu kullanma nedeni olarak “Müdüründen öğretmenlerine ve çalışanlarına kadar herkes öğrenci ile çok ilgilidir.” açıklaması yapılmıştır. Bunların dışında “yuva, bakım evi, güvenli yer ve iyi ki var” metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Yaşam” temasına ilişkin görüşlerden örnekler tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4*“Yaşam” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Hayat	“Okula hayatı öğrenmek için gidilir.” “Hayat boyu devam eden öğrenmenin ilk adımı orada atılır.” “Okulda topluma yararlı çocuk yetiştirilir.” “Okul topluma karşı iyi bir insan olmayı öğretir.”
Gelecek	“Çocuğumun geleceğe hazırlandığı bir yerdir.” “Gelecekte iyi bir meslek sahibi olmak için eğitim alınan bir yer.”
Disiplin	“Kurallar geçerlidir.” “Evde vermekte zorlandığım disiplini okul verir.”
İş Yeri	“Okul öğretmenlerin iş yeridir.” “Çocuğum oraya her gün düzenli gider.”
Asker ocağı	“Ben evde ona hiç sorumluluk veremedim, okula gitmeye başlayınca sorumluluk almayı öğrendi.”
Çocuğumun büyüdüğü yer	“Oğlum okula gitmeye başladığından beri o kadar değişti ki ona ben bile bazı konularda akıl danışırım. Büyüyor ne güzel.”
Araç	“Büyüyünce iş bulabilmek için mecburen gidilir.”
Köprü	“İşe girebilmek için geçilmek zorunda.”
Durak	“Yetişkinliğe adım atarken geçilen yer.”
Basamak	“Hayatın basamaklarından.” “Sınıfı geçerek üst kata çıkar.”
Umut kaynağı	“Çocuğum geleceği için umuttur.” “Çocuk okula gitmezse evde ne yapar.”

Tablo 4’te görüldüğü üzere “Yaşam” teması altında on bir adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde okulun, yaşamın kendisi olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Bu tema altında en fazla “hayat” metaforunun kullanıldığı görülmektedir. Örneğin “hayat” metaforunu kullanma nedeni olarak bir veli “Hayat boyu devam eden öğrenmenin ilk adımı orada atılır.” açıklaması yapmıştır. Bunların dışında *gelecek*, *disiplin*, *iş yeri*, *asker ocağı*, *çocuğumun büyüdüğü yer*, *araç*, *köprü*, *durak*, *basamak* ve *umut kaynağı* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Eğlence parkı” temasına ilişkin görüşlerden örnekler tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5*“Eğlence Parkı” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Çiçek bahçesi	“Çiçek bahçesindeki çiçek farklılıkları gibi okulda da her çeşit öğrenci var ve hepsinin özelliği farklı.” “Her öğrenci farklıdır, tıpkı çiçekler gibi.”
Lunapark	“Öğrencilerin eğlendikleri, keyif aldıkları bir yerdir.” “Lunaparkta her çocuğun eğlendiği bir oyun alanı var. Okulda da her çocuğun eğlendiği bir ders var.”
Pazar yeri	“Her seviyede, her türden öğrenci var.” “Çocukların hem eğlendiği hem de öğrendiği yerdir.”
Oyun alanı	“Öğrenciler okulda oyun oynar, spor yapar.” “Evimizin çevresinde park olmadığı için okul bahçesi güvenli bir oyun yeridir.”

Tablo 5’te belirtildiği gibi “Eğlence parkı” teması altında dört adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde okulun farklılıkları barındırdığı ve eğlenceli bir yer olduğu vurgulanmaktadır. Bu tema altında en fazla “çiçek bahçesi” metaforunun kullanıldığı görülmektedir. Örneğin “çiçek bahçesi” metaforunu kullanma nedeni olarak “Çiçek bahçesindeki çiçek farklılıkları gibi okulda da her çeşit öğrenci var ve hepsinin özelliği farklı.” açıklaması yapılmıştır. Bunların dışında veliler tarafından *lunapark*, *pazar yeri* ve *oyun alanı* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Sosyalleşme Alanı” temasına ilişkin görüşlerden örnekler tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6*“Sosyalleşme Alanı” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Sosyalleşme Yeri	“Okula gittiğinde farklı kişilerle iletişim kurarsın.” “Okul arkadaşını edinirsin.”
Mağaza	“Okul alışveriş merkezinde olduğu gibi herkese farklı seçenekler sunar. Okulda bir çok ders bulunmaktadır. Öğrenciler derslerin bazılarını sever bazılarından hiç hoşlanmaz.”
Tanıtım Yeri	“Farklı insanlarla nasıl yaşanılacağı öğrenildiği bir yerdir, birçok farklı dersle kişinin hayata bakışını değiştirir.”
Kalabalık	“Bazen okula gittiğimde kalabalıktan çocuğumu bulamıyorum.”

Tablo 6’da belirtildiği gibi “Sosyalleşme Alanı” teması altında dört adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde okulun bir alışveriş merkezi gibi farklılıklara açılan bir yer olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Bu tema altında en fazla “sosyalleşme yeri” metaforunun kullanıldığı görülmektedir. Örneğin “sosyalleşme yeri” metaforunu kullanma nedeni olarak “Okula gittiğinde farklı kişilerle iletişim kurarsın.” açıklaması yapılmıştır. Bunların dışında mağaza, tanıtım yeri ve kalabalık metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Bilgi Alanı” temasına ilişkin görüşlerden örnekler tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

“Bilgi Alanı” Teması

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Bilgi Yuvası	“Okul bilgi yuvası gibidir, okulda her dersin bilgisi öğrenilir, bu sayede çocukların bilgileri artar.” “Okulda çocuklarımıza eğitim veriliyor, çocuğumun zorlandığı dersler için ilave dersler veriliyor.” “Okulda birçok bilgi öğreniyor. Benim de çocuğumdan öğrendiklerim oluyor.”
Eğitim alınan kurum	“Çocuğum aldığı eğitimlerle daha bilgili olacak.” “Öğretmenler çocuklara bilgiler veriyor.”
Kütüphane	“Okul ders saatinde sessizce herkesin ders çalıştığı yerdir.”
Tek ders çalıştığı yer	“Evde hiç ders çalışmaz, okulda çalıştığını söyler.”
Karınca yuvası	Zil çaldığında birlikte yeni şeyler öğrenmeye sınıflara gidiyorlar.
Öğrenilen yer	“Okula giden öğrenci birçok şey öğrenir”
Dershane	“Öğretmenler devamlı ders yapar.”
Etüt merkezi	“Okuldan saatinden sonra derslere devam edilir.”

Tablo 7’de belirtildiği gibi “Bilgi alanı” teması altında sekiz adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde okulun öğrencilerin farklı alanlarda bilgi aldığı yer olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Bu tema altında en fazla “bilgi yuvası” metaforunun kullanıldığı görülmektedir. Örneğin “bilgi yuvası” metaforunu kullanma nedeni olarak “Okul bilgi yuvası gibidir, okulda her dersin bilgisi öğrenilir, bu sayede çocukların bilgileri artar.” açıklaması yapılmıştır. Bunun dışında *eğitim alınan kurum, kütüphane, tek ders çalıştığı yer, karınca yuvası, öğrenilen yer, dershane* ve *etüt merkezi* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir.

Velilerin okula yönelik genellikle olumlu metaforlar kullandığı görülmektedir. Bu metaforlar dikkate alındığında veliler okulu, ev/aile kadar kendilerine yakın gör-

mektedirler. Okula güven duymaktadırlar. Okulun öğrencileri hayata hazırladığını düşünmektedirler. Okul, birçok bilginin öğrenildiği yer olarak görülmektedir. Velilerin okulu aynı zamanda sosyalleşme mekânı olarak algıladığı da ortaya çıkmaktadır.

Velilerin Okul Müdürü Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar ve Temalar

Velilerin okul müdürü kavramına ilişkin metaforik algıları tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8

Velilerin Okul Müdürü Kavramına İlişkin Oluşturdıkları Metaforlar

Metafor	F	Metafor	F	Metafor	f
Baba	26	Dede	4	Kaya	1
Yönetmen	12	İyi bir lider	2	Görünmez	1
Anne	8	Kraliçe arı	2	Siyasi parti lideri	1
Kardeş	7	Muhtar	2	Duvar	1
Patron	6	Abi	2	Binanın ana kolunu	1
Beyin	6	Bina yöneticisi	1	Mağaza müdürü	1
Komutan	5	Ustabaşı	1	Büyük çınar	1
				Gardiyan	1
				Toplam	92

Tablo 8’de belirtildiği gibi veliler okul müdürü kavramına ilişkin 22 metafor üretmişlerdir. Okul müdürü için en fazla baba (26), yönetmen (12), anne (8), kardeş (7) metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Kullanılan metaforlar incelendiğinde velilerin okul müdürünü en fazla güvenilen kişi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. “Güvenilir Müdür” temasına ilişkin ifade örnekleri tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9*“Güvenilir Müdür” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örneği</i>
Baba	“Okulda tüm kararları o verir.” “Bizimle ilgilenir.” “Öğrencilerinin mutlu olması için gayret eder.” “Okuldaki her şeyden sorumludur.” “Herkes kurallara uyulması gerektiğini öğretir.” “Okuldaki disiplini müdür sağlar.” “Okul ile ilgili her türlü sıkıntımızda onun yanına gideriz. O da bizim sorunlarımıza çözüm bulmaya çalışır.”
Anne	“Müdür bir anne şefkatiyle çocukların her şeyi ile ilgileniyor.” “Çok iyi ve disiplinli biridir.” “Her konuda anlayışlı ve ilgili aynı zamanda çözümcüdür.”
Dede	“Üzgün olduğunda bile dik durmak zorundadır.” “Öğrencileri torun şefkati ile sever.”
Kardeş	“İlgili, sıcak ve hoşsohbet biridir.” Gözümüz arkada kalmadan güvendiğimiz bir kişidir.
Kraliçe arı	“Kraliçe arının arıları yönlendirdiği gibi müdür de öğretmenleri ve bizleri yönlendirir.” “Okul başsız olmaz. Okulun başıdır”
Binanın ana kolonu	“O yıkılırsa devamında her şey yıkılır.”
Büyük çınar	“Öğrencilerin iyi yerlere gelmesinde yardımcı olur.”
Abi	“Çocuklarla yeri geldiğinde oyun oynuyor.”

Tablo 9’da belirtildiği gibi “Güvenilir müdür” teması altında sekiz adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde okul müdürünü aileden biri olan algıladıkları görülmektedir. Velilerin okul müdürüne yönelik daha çok “baba” metaforunu kullandıkları anlaşılmaktadır. “Baba” metaforunu kullanma nedenleri olarak da okuldaki her şeyden sorumlu olması, çocuklarla kendi çocuğuymuş gibi ilgilenmesi, her konuda anlayışlı, ilgili aynı zamanda çözümcü olması vb. olarak belirtilmiştir. Bunların dışında anne, kardeş, kraliçe arı, binanın ana kolonu, büyük çınar ve abi metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Velilerin “Otoriter Müdür” temasına ilişkin görüşleri tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10*“Otoriter Müdür” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Yönetmen	“Kurallara çok bağlıdır.” “Öğretmenleri yönlendirir.” “Okulda her şeyden sorumludur.” “Herkes eşit davranır.”
Patron	“Himayesi altındaki kişileri korur ve kollar.” “Onun dediği olur.”
Mağaza müdürü	“Mağaza müdürünün mağazayı koordine ettiği gibi müdür de okulu koordine eder.”
Muhtar	“Okulun düzenini ve organizasyon işlerini yapar.”
Beyin	“Herkesi ve her şeyi yönetir.”
İyi bir lider	“Çocukların eğitimde ahlaki gelişiminde yön gösterirken onların başında olduğu için.”
Bina yöneticisi	“Sorumlu olduğu konularda gerekli şekilde titiz davranır.”
Gardiyan	“Elleri arkada sürekli okulda dolaşır.”
Ustabaşı	“Okula geleni gideni kontrol ediyor.”
Komutan	“Okulda düzeni ve disiplini o sağlar.”

Tablo 10’da belirtildiği gibi “Otoriter müdür” teması altında on adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde velilerin okul müdürünü yöneten biri olan algıladıkları görülmektedir. Velilerin okul müdürüne yönelik daha çok “yönetmen” metaforunu kullandıkları anlaşılmaktadır. “Yönetmen” metaforunu kullanma nedenleri olarak da kurallara çok bağlı olması, her şeyden sorumlu olması, herkese eşit davranması ve öğretmenleri yönlendirmesi olarak belirtilmiştir. Bunların dışında *patron*, *mağaza müdürü*, *muhtar*, *beyin*, *iyi bir lider*, *bina yöneticisi* ve *gardiyen* metaforunun kullanıldığı görülmektedir. “Gölge Müdür” temasına ilişkin görüşler tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11*“Gölge Müdür” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Kaya	“Velilerle, öğrencilerle çok iletişime girmeyen hatta selam vermeyen biridir.”
Görünmez	“Çünkü müdürü okulda hiç göremiyoruz, ihtiyaç olduğunda var olduğunu biliyoruz, fakat onunla görüşmemiz gereken bir durum olduğunda onu okulda bulamıyoruz.” “Müdür okulda varla yok arasında bir şey.”
Siyasi parti lideri	“Çünkü söylem var icraat yok. Her şey sözde. Yaparız dediklerini yaptığını çok az gördük.”
Duvar	“Müdürün kimseyle konuştuğunu görmedim.”

Tablo 11’de belirtildiği gibi “Gölge müdür” teması altında dört adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde velilerin okul müdürünü olumsuz olarak algıladıkları görülmektedir. Bir veli okul müdürünü “siyasi parti lideri” ne benzetmiştir. Bu velinin okul müdürü hakkındaki görüşü “*Çünkü söylem var icraat yok. Her şey sözde. Yaparız dediklerini yaptığını çok az gördük.*” şeklindedir. Velinin okul müdüründen çocuğunun okulda yaşadığı bazı durumlara karşı beklentisinin olduğu ve bu beklentisinin karşılanmadığı düşünülmektedir. Diğer veliler okul müdürü için “kaya”, “görünmez” ve “duvar” metaforlarını kullanmış ve veliler ile müdürün iletişim kurmadığı belirtilmiştir.

Velilerin okul müdürüne yönelik genellikle olumlu metaforlar kullandığı görülmektedir. Okul müdürünün güvenilir olduğu anne, baba, dede, büyük çınar metaforları ile ifade edilmeye çalışılmıştır. Velilerin okula olduğu gibi okul müdürüne de güven duyduğu görülmektedir. Sonuçta çocuklar okul saatleri içinde okul müdürünün sorumluluk alanındadır ve okul müdürünün de bu sorumluluğu taşıdığı hissini velilere aktardığı anlaşılmaktadır. Okul müdürünün sorumluluğunu yerine getirmesi için otoriter olarak görüldüğü de veli metaforlarından çıkarılmaktadır. Bunların yanında dört veli okul müdürünün iletişim problemine ve okulda görünmemesine vurgu yapmışlardır.

Velilerin Öğretmen Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar ve Temalar

Velilerin öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12

Velilerin Öğretmen Kavramına İlişkin Oluşturdıkları Metaforlar

Metafor	F	Metafor	f	Metafor	f
Anne	19	Işık	4	Eğitim koçu	2
Baba	10	Babaanne	3	Kitap	2
Yol arkadaşı	7	Heykeltıraş	3	Verici	1
Anne Yarısı	7	Örnek kişi	3	Şans	1
Yol gösterici	6	Işık	2	Mağaza temsilcisi	1
Melek	6	Bize yardım eden kişi	2	Şeker	1
Sabırlı	5	Aşçı	2	Psikiyatr uzman	1
Öğreten	4			Toplam	92

Tablo 12’de belirtildiği gibi veliler öğretmen kavramına ilişkin 22 metafor üretmişlerdir. Öğretmen için en fazla anne (19), baba (10), yol arkadaşı (7), anne yarısı (7) metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Kullanılan metaforlar incelendiğinde velilerin öğretmeni en fazla ebeveyn ve destek sağlayan kişi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. “Ebeveyn Öğretmen” temasına ilişkin görüşler tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13

“Ebeveyn Öğretmen” Teması

Metafor Adı	İfade Örnekleri
Anne	“Öğrencileri korur, kollar, sever.” “Çocuğuma okumayı, yazmayı, dürüst olmayı, sevgiyi ve saygıyı öğretir.” “Çocuğumu onlara emanet ediyorum.” “Annelerin yapamadığını fazlasıyla yapıyor.”
Baba	“Öğrencilerine şefkatle yaklaşır ve topluma faydalı bireyler yetiştirmek için çalışır.” “Çocuklara hem kızır hem de onları sever.” “Bizden sonra en çok çocuklarla onlar ilgilenir .”
Anne yarısı	“Bir anne gibi öğrencileriyle ilgilenir.” “Eğitim için elinden geleni yapar.”
Babaanne	“Öğrencilere torunları gibi yaklaşır.”

Tablo 13'te belirtildiği gibi “Ebeveyn Öğretmen” teması altında dört adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde öğretmenin ebeveyn kişi olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Velilerin öğretmene yönelik daha çok “anne” ve “baba” metaforunu kullandıkları görülmektedir. Örneğin “anne” metaforunu kullanma nedeni olarak “Çocuğuma okumayı, yazmayı, dürüst olmayı, sevgiyi ve saygıyı öğretir.” açıklaması yapılmıştır. Bunların dışında *anne yarısı* ve *babaanne*, metaforlarının kullanıldığı da görülmektedir. “Destek Sağlayan Öğretmen” temasına ilişkin görüşler tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14*“Destek Sağlayan Öğretmen” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Yol arkadaşı	“Çocuğumun okulda yaşadığı her problemi birlikte aştık.” “Okul ile ilgili sorunları samimi bir şekilde çözer.” “İhtiyacım olduğunda bana destek veriyor, yol gösteriyor.”
Yol gösterici	“Öğrenciye çevresi ile bağ kurmayı öğretir.” “Çocukların eğitimi ve gelişiminde bizlere yardımcı olurlar.”
Bize yardım eden kişi	“Çocuğumla birebir ilgileniyor ve bizi iyi yönlendiriyor.”
Örnek kişi	“Çocuğum onu örnek alır.”
Psikiyatr uzman	İyi bir dinleyicidir, içimi ona rahatlıkla açabilirim.”
Mağaza temsilcisi	“Velinin ne istediğini ve ona ne vereceğini bilir.”
Sabırlı	“Çocuğum derslerini biraz yavaş öğreniyor. Bu konuda öğretmen çok sabırlı, tekrar tekrar ödevler vererek anlamayı sağlamaya çalışıyor.”
Işık	“Çocuğumun okul yolculuğunda bana ışık olur, yol gösterir.”
Kaldıraç	“Çocuğumun okulda başarılı olması için bana destek olur.”

Tablo 14’te belirtildiği gibi “Destek Sağlayan Öğretmen” teması altında dokuz adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde velilerin öğretmeni kendilerine yol gösteren, destek sağlayan kişi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Velilerin öğretmene yönelik en fazla yol arkadaşı metaforunu kullandıkları görülmektedir. Örneğin “Yol arkadaşı” metaforunu kullanma nedeni olarak “Çocuğumun okulda yaşadığı her problemi birlikte aştık.” açıklaması yapılmıştır. Bunun dışında *yol gösterici*, *bize yardım eden kişi*, *örnek kişi*, *psikiyatr uzman*, *mağaza temsilcisi*, *sabırlı*, *ışık* ve *kaldıraç* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Öğretici Kişi” temasına ilişkin görüşler tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15*“Öğretici Kişi” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Öğretendir	“Dersleri öğreten onlardır.” “Çocuğuma paylaşmayı o öğretti.”
Eğitim koçu	“Öğrenciler bilginin çoğunu öğretmenlerden alıyor.”
Kitap	Öğretmen sorduğum bütün sorulara cevap veriyor.” “Eskise de değeri hep aynı kalır.”
Verici	“Çocuklara her şeyi öğreten, onları eğiten topluma kazandıran kişidir.”
Işık	Çocuğumla ilgili zorlandığım durumlarda bana ışık olmuştur. Ondan çok şey öğrendim.
Heykeltıraş	“Çocuğuma birçok bilgiyi öğreterek geleceğe yönelik şekillendirir.”

Tablo 15’te belirtildiği gibi “Öğretici kişi” teması altında altı adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde velilerin öğretmenleri öğretici kişi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Velilerin öğretmene yönelik en fazla “öğretendir” metaforunu kullandıkları görülmektedir. Örneğin “öğretendir” metaforunu kullanma nedeni olarak “Çocuğuma paylaşmayı o öğretti.” açıklaması yapılmıştır. Bunun dışında *eğitim koçu*, *kitap*, *verici*, *ışık* ve *heykeltıraş* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Mutluluk Veren Öğretmen” temasına ilişkin görüşler tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16*“Mutluluk Veren Öğretmen” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Şans	“Kaliteli bir öğretmen hayat boyu güzel izler bırakır.”
Şeker	“Tatlı dilli, güler yüzlü ve anlayışlıdır.”
Aşçı	“Çünkü çocukların bilgilerini harmanlayarak onları geleceğe hazırlıyor.”
Melek	“İhtiyacım olduğunda yanımda olduğunu hissedirim.”

Tablo 16’da belirtildiği gibi “Mutluluk Veren Öğretmen” teması altında dört adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde veliler öğretmenleri kendilerini mutlu eden kişi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Örneğin “şans” metaforunu kullanma nedeni olarak “Kaliteli bir öğretmen hayat boyu güzel izler bırakır.” açıklaması yapılmıştır. Bunun dışında *şeker*, *aşçı* ve *melek* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir.

Genel olarak bakıldığında velilerin öğretmenler hakkında olumlu metaforlar ürettikleri ve olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir. Veliler öğretmenleri en çok ebeveyne benzetmişlerdir. Bunun nedeni; öğretmenlerin bir anne gibi öğrencileriyle ilgilenmesi, öğrencilere şefkatle yaklaşarak ve topluma faydalı bireyler yetiştirmek için çalışması, annelerin yapamadığını fazlasıyla yapmaları, ailelerin en büyük destekçileri olmaları, öğrencilerin günün yarısını öğretmenle geçiriyor olmaları ve öğrencilerle birebir ilgilenmesi vb. olarak ifade edilmiştir. Öğretmene yönelik olumsuz görüşlerin olmaması, öğretmen – veli iletişiminin ve iş birliğinin güçlü olduğu yönünde ipucu olarak değerlendirilebilir.

Velilerin Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar ve Temalar

Velilerin öğrenci kavramına ilişkin metaforik algıları tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17

Velilerin Öğrenci Kavramına İlişkin Oluşturdıkları Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Çiçek	25	Defter	3	Kumaş	2
Fidan	11	Kedi	3	Güneş ve yağmur	1
Hamur	10	Boş sayfa	2	Vurdumduymaz	1
Değerli taş	6	Patlamaya hazır bomba	2	Deli fişek	1
Tohum	6	Tertemiz bir sayfa	2	Salıncak	1
Melek	6	Müşteri	2	Yavru kuzu	1
Yolcu	4	Serseri mayın	2	Çivi	1
Toplam					92

Tablo 17’de belirtildiği gibi veliler öğrenci kavramına yönelik 21 metafor üretmişlerdir. Öğrenci için en fazla çiçek (25), fidan (11), hamur (10) metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Veliler tarafından kullanılan metaforlar incelendiğinde öğrencinin daha çok yönlendirilmeye ihtiyacı olan kişi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. “Yönlendirilen Öğrenci” temasına ilişkin görüşler tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18*“Yönlendirilen Öğrenci” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Çiçek	“Ne kadar iyi bakarsan o kadar gelişir.” “Bakılırsa büyür, bakılmazsa çürür.” “Öğrenciler eğitimle, bilgiyle büyürler.” “Zamanla açarlar.”
Fidan	“Onları zamanında sulayıp bakımını yapmaz isek ilerde verimsiz olurlar.” “Hayatı ve çok şeyi öğrenmesi lazım.” “Yeşerir ve filiz verirler.” “Fidan gibi küçüklerdir ve ilgiye ihtiyaç duyarlar.”
Hamur	“Öğrenciler de tıpkı yoğrularak hayata hazırlanır.” “Nasıl şekil verilirse o şekli alırlar.” “Verilen bilgi ile şekillenir.”
Değerli taş	“İlgi ve eğitim onu doğru yola sokabilir.” “Öğrenci okulun desteği ile kendi değerini bulur.”
Tohum	“Su ve güneş niyetine iyi bir eğitim alırsa gelişir.”
Müşteri	“Kendisine verilen eğitimi alarak kendini geliştirir, güzelleştirir.”
Yolcu	“Hayat yolunda nereye gideceğine eğitimle yol gösterilir.”
Kumaş	“Kumaşa nasıl şekil verisen sonuçta karşına öyle bir kıyafet ortaya çıkar. Öğrenciye de küçükten verilen eğitimin faydası ilerde anlaşılır.”
Çivi	“Öğrenciler de çivi gibi nereye çakarsan oraya sabitlenir.”
Salıncak	“Onlar doğru yönlendirilmezse salıncak gibi yerinde sabit kalır, ilerlemez.”

Tablo 18’de belirtildiği gibi “Yönlendirilen Öğrenci” teması altında on adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde öğrencinin yönlendirilen, ona biçim verilen kişi olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Velilerin öğrenciye yönelik en fazla çiçek metaforunu kullandıkları görülmektedir. Örneğin “çiçek” metaforunu kullanma nedeni olarak “Ne kadar iyi bakarsan o kadar gelişir.” açıklaması yapılmıştır. Bunun dışında *fidan*, *hamur*, *değerli taş*, *tohum*, *müşteri*, *yolcu*, *kumaş*, *çivi* ve *salıncak* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Alıcı Öğrenci” temasına ilişkin görüşler tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19*“Alıcı Öğrenci” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Defter	“Defterin sayfaları her dersin bilgisi ile ayrı ayrı dolar. Bu şekilde öğrenciler çok fazla bilgi edinmiş olurlar.” “Defter boştur öğrenci okuldan aldıklarını oraya yazar ve ihtiyacı olduğunda yine oraya bakar.”
Tertemiz bir sayfa	“Bu temiz sayfaya ne yazılırsa onu öğrenir.”
Boş sayfa	“Öğrenci okuldaki bilgilerle boş sayfaları doldurur.”

Tablo 19’da belirtildiği gibi “Alıcı Öğrenci” teması altında üç adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde öğrencinin bilgiyi alan kişi olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Velilerin öğrenciye yönelik en fazla “defter” metaforunu kullandıkları görülmektedir. Örneğin “defter” metaforunu kullanma nedeni olarak “Defter boştur öğrenci okuldan aldıklarını oraya yazar ve ihtiyacı olduğunda yine oraya bakar.” açıklaması yapılmıştır. Bunun dışında *tertemiz bir sayfa* ve *boş sayfa* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Sevgi ve Desteğe İhtiyaç Duyan Öğrenci” temasına ilişkin görüşler tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20*“Sevgi ve Desteğe İhtiyaç Duyan Öğrenci” Teması*

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Melek	“Öğrencilerin tıpkı melekler gibi masum ve temiz kalbi vardır, kötülük yapamazlar.” “Savunmasız ve masumlardır.” “Bilerek bizleri hiç üzmezler.”
Kedi	“Sürekli ilgi ve sevgi isterler. Bunun sonucunda da mutlu olurlar.”
Yavru kuzu	“Kimsenin desteği olmadan ayakta duramazlar.”
Güneş ve yağmur	“Çocuklar öğrenince güneş gibi parlar, yapamazsa yağmur gibi yağar.”

Tablo 20’de belirtildiği gibi “Sevgi ve Desteğe İhtiyaç Duyan Öğrenci” teması altında dört adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde velilerin öğrencileri sevgi ve desteğe ihtiyaç duyan kişi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Velilerin öğrenciye yönelik en fazla “melek” metaforunu kullandıkları görülmektedir. Örneğin “melek” metaforunu kullanma nedeni olarak “Öğrencilerin tıpkı melekler gibi masum

ve temiz kalbi vardır, kötülük yapamazlar.” açıklaması yapılmıştır. Bunun dışında *kedî, yavru kuzu ve güneş/yağmur* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. “Kontrolü Zor Öğrenci” temasına ilişkin görüşleri tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21

“Kontrolü Zor Öğrenci” Teması

<i>Metafor Adı</i>	<i>İfade Örnekleri</i>
Patlamaya hazır bomba	“Çünkü hangi durumda nasıl tepki vereceği belli olmaz. Anı anını tutmaz.” “En ufak bir olaya sinirleniyor. O durumda ne yapacağımızı bilmiyoruz.”
Serseri mayın	“Nerede patlayacağı, nerede, neye sinirleneceği belli değil.” “Geleceğe yönelik hiçbir amacı yok. Sadece günü geçiriyor.”
Deli fişek	“Her an ne yapacakları belli değildir.” “Önünü ardını hesap etmeden hareket eder.”
Vurdumduymaz	“Her şeyi oluruna bırakır, sanki hiçbir şeyle ilgilenmezler.”

Tablo 21’de belirtildiği gibi “Kontrolü Zor Öğrenci” teması altında dört adet metafor yer almaktadır. Veli ifadeleri incelendiğinde velilerin öğrencileri kontrol edilmesi zor kişi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Velilerin öğrenciye yönelik en fazla “patlamaya hazır bomba” metaforunu kullandıkları görülmektedir. Örneğin “patlamaya hazır bomba” metaforunu kullanma nedeni olarak “En ufak bir olaya sinirleniyor. O durumda ne yapacağımızı bilmiyoruz.” açıklaması yapılmıştır. Bunun dışında *serseri mayın, deli fişek* ve *vurdumduymaz* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir.

Genel olarak bakıldığında velilerin öğrencileri daha çok desteğe, ilgiye ihtiyacı olan ve yönlendirilerek hayata hazırlanan bireyler olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Bu nedenle öğrenciye yönelik olumlu metaforun daha fazla üretildiği görülmektedir. Öğrencilere yönelik patlamaya hazır bomba, serseri mayın vb. gibi metaforların kullanıldığı görülmekle birlikte bu oran diğer metaforlara göre daha düşüktür. Ortaokul öğrencilerinin ergenliğe daha yakın oldukları düşünüldüğünde velilerin bu metaforları kullanmaları olağan olarak görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Ortaokul düzeyi kaynaştırma öğrencisi velilerinin okul, okul müdürü, öğretmen ve öğrenci kavramına ilişkin metafor algılarını belirlemeyi amaçlayan araştırmanın sonuçlarına göre veliler okul kavramına ilişkin 33, okul müdürü kavramına ilişkin 22, öğretmen kavramına ilişkin 22 ve öğrenci kavramına ilişkin 21 metafor üretmişlerdir.

Veliler tarafından okul kavramı için en fazla *ev/yuva, hayat, aile, sosyalleşme alanı, bilgi yuvası* ve *pazar yeri* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Velilerin, okulu daha çok ailenin bir parçası ve hayatın öğrenildiği yer olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Okula yönelik metafor bulgularının diğer birçok çalışma ile örtüşmektedir. Özellikle *yuva, aile, ev* metaforlarının Mazlum ve Balcı (2018), Grady, Fisher ve Fraser (1996), Cemaloğlu, Sezgin, Şahin, ve Sönmez (2017), Tulunay Ateş (2016), Yüner ve Özdemir (2017), Özdemir (2012), Saban (2008), Çelebi (2020), çalışmalarıyla desteklendiği görülmektedir. Yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde okula yönelik olumsuz metaforların da bulunduğu görülmektedir. Okul; *baskı yeri, cehennem, tımarhane, toplama kampı, hapishane, sıkıcı, korku, sınav, üzgün, diploma fabrikası* (Balcı, 2011; Bülbül ve Toker Gökçe 2019; Cemaloğlu, Sezgin, Şahin, ve Sönmez, 2017; Elmas Aydın ve Demir, 2018; Nalçacı ve Bektaş, 2012; Ogurlu, Öpengin, ve Hızlı, 2015; Özdemir, 2012; Özdemir ve Akkaya, 2013) gibi olumsuz bir bakış açısı ile değerlendirilmektedir. Fakat bu çalışmada kaynaştırma öğrencisi velilerinin okula yönelik olumsuz bir metafor üretmedikleri görülmektedir. Buradan yola çıkılarak velilerin okullarından memnun olduğu ya da memnuniyetsizliklerini dile getirmek istemedikleri anlaşılmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunda yer alan velilerin okul hakkındaki düşünceleri genel olarak olumludur. Okula yönelik olumsuz gibi görünen “*bakımevi*” metaforunun velinin görüşü incelendiğinde öğrencinin okulda arkadaşlarıyla vakit geçirip sosyalleştiği etkinlik yaptığı yer olarak ifade edildiği görülmüştür. Bu nedenle metaforun tam olarak olumsuz bir ifade kullanmak amacına hizmet etmediği düşünülmektedir. Bu örneklerden yola çıkıldığında kavramlara metafor yüklemesi yaparken bunun içinin doldurulmasının önemli olduğu görülmektedir. Metaforun ne olduğuna bakılarak o kavrama yönelik olumlu – olumsuz yargısı yapılmadan önce neden bu metaforun kullanıldığının açıklanması önem arz etmektedir.

Veliler tarafından okul müdürü kavramı için en fazla “*baba*” ve “*yönetmen*” metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Okul müdürüne yönelik *baba, patron, kraliçe arı, beyin, gardiyan, muhtar, dede, kaya, yönetmen, anne* metaforlarının diğer birçok çalışma ile benzerlikler gösterdiği görülmektedir (Akan, Yalçın ve Yıldırım, 2014; Aslan, Bilgili ve Kaya, 2018; Çobanoğlu ve Gökalp, 2015; Korkmaz ve Çevik, 2018; Linn, Sherman ve Gill, 2007; Şahin ve Sabancı, 2018; Tüzel ve Kalyon Şahin, 2017; Yıldırım ve Uğur, 2011; Cerit, 2008).

Bu çalışmada diğer çalışmalardan farklı olarak okul müdürü için *kardeş, bina- nın ana kolonu, büyük çınar, mağaza müdürü, bina yöneticisi, görünmez, siyasi parti lideri* metaforlarının da üretildiği görülmüştür. Katılımcıların çoğunun okul müdürünü okulda her şeyin sorumlusu, çocukları seven ve onlarla ilgilenen, yönlendiren,

sorunlara çözüm bulan kişi olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Buna tezat olarak bazı velilerin okul müdürü için “siyasi parti lideri, kaya, görünmez ve duvar” metaforlarını kullandığı görülmüştür. Belirtilen dört metafor ile velilerin müdür için olumsuz algıya sahip oldukları, okul müdürünün kendileri ile iş birliği yapmadığı ve görüşlerine değer vermediği anlaşılmaktadır. Benzer bir sonuç Ünal, Yıldırım ve Çelik (2010) tarafından yapılan araştırmada da ortaya çıkartılmıştır. Adı geçen çalışmanın sonucuna göre müdür ve öğretmenler kaynaştırma öğrencisi velilerini paydaşları olarak görmediklerini belirtmektedirler. Fakat genel olarak katılımcıların müdür hakkında kullandıkları metaforlar için olumlu anlam yükledikleri görülmektedir. Katılımcıların müdüre saygı duydukları anlaşılmaktadır. Okullarında kaynaştırma öğrencisi olan ilkokul müdürleri ile yapılan çalışmada okul müdürleri, kaynaştırma öğrenci velileri ile veli bilgilendirmesi, okuldaki sosyal etkinliklerde velilere görev verme, veli ile iş birliği yapma, destek eğitimlere yönelik velilerin bilgilendirilmesi, öğrencinin BEP toplantılarına katılım sağlama (Menteşe, 2020) şeklinde veliler ile iletişimde olduğu belirtilmiştir. Lise müdürleri ile yapılan bir araştırmada okul yöneticilerinin çoğunluğu kaynaştırma öğrencilerinin aileleri ile iş birliği yaptıklarını belirtmişlerdir (İra ve Ayan, 2016). Okul öncesinde görev yapan müdürlerle yapılan çalışmada okulda kaynaştırma öğrencilerinin velilerine yönelik farklı eğitim çalışmalarının yapıldığı belirtilmektedir (Yılmaz Bolat ve Ata, 2017). Bu araştırma sonuçlarına göre okul müdürlerinin kaynaştırma öğrencisi velileri ile iş birliğine açık oldukları görülmektedir. Bu araştırmanın çalışma grubunun hafif zihinsel yetersizliğe sahip öğrenci velileri olduğu göz önüne alındığında okul müdürlerinin kendileri ile iletişim halinde olduğu ve iş birliğine önem verdiği üretilen metaforların çoğunluğunun olumlu olmasından anlaşılmaktadır.

Veliler tarafından öğretmen kavramı için en fazla *anne-baba-ane yarısı ve yol arkadaşı* metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Katılımcıların belirlediği metaforların diğer çalışmalarla örtüştüğü görülmektedir (Aslan, 2019; Tulunay Ateş, 2016; Aydeş ve Akın, 2016; Cemaloğlu, Sezgin, Şahin ve Sönmez, 2017; Ogurlu, Öpengin ve Hızlı, 2015; Şahin ve Sabancı, 2018; Sarıkaya, 2018; Ertürk, 2017). Katılımcılar öğretmene yönelik diğer çalışmalardan farklı olarak, *bakım evindeki gözetmen, şans, psikiyatr uzman, mağaza temsilcisi, aşçı, eğitim koçu* metaforlarını da kullandıkları görülmüştür. Bu düşünce Aslan (2019) tarafından yapılmış olan velilerin ‘öğretmen’ kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi adlı çalışmasının sonucu ile örtüşmektedir. Özçelik (2019) tarafından yapılan araştırmada, kaynaştırma uygulamaları sürecinde öğretmenlerin BEP’lerin hazırlanmasında, öğrencilerin sosyal kabulünün sağlanmasında ve problem davranışların çözülmesinde ailelerden destek aldıkları belirtilmiştir. Benzer şekilde Aydın ve Sapsağlam’ın (2019) çalışmasında da öğretmenler öğrenme sürecinde kaynaştırma öğrencilerinin aileleri ile iş birliği yaptıklarını

ifade etmişlerdir. Bu araştırmada yer alan katılımcıların da öğretmenler ile iş birliği içerisinde çalıştıkları ve öğretmenlere karşı olumlu bakış açısı geliştirdikleri üretilen metaforlardan anlaşılmaktadır.

Veliler tarafından öğrenci kavramı için en fazla *çiçek, fidan ve hamur* metaforlarının kullanıldığı görülmüştür. Öğrenciye yönelik *serseri mayın, deli fişek, vurdum-duymaz, melek, patlamaya hazır bomba, kedi, yavru kuzu, tertemiz bir sayfa, müşteri, yolcu ve güneş ve yağmur* metaforlarının diğer birçok çalışma ile benzerlikler gösterdiği görülmektedir (Cemaloğlu, Sezgin, Şahin ve Sönmez, 2017; Sezgin, Koşar, Koşar ve Er, 2017; Çırak, 2014; Saban, 2009). Velilerin öğrenciler için en fazla kullandıkları çiçek, fidan metaforları ile öğrencinin daha çok gelişimine vurgu yaptıkları düşünülmektedir. Bu bulgu Sezgin, Koşar, Koşar ve Er (2017) tarafından yapılmış olan öğretmenlerin öğrenciye yönelik metaforlarının belirlenmesine ilişkin araştırma ve Çırak (2014) tarafından yapılmış olan ortaokul öğretmenlerinin “öğrenci” kavramına ilişkin metaforik algıları araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Katılımcı velilerin öğrenciler için “fidan” metaforunu neden kullandıklarına ilişkin görüşleri incelendiğinde; “öğrencileri zamanında sulayıp bakımını yapmaz isek ilerde verimsiz olurlar, öğrencilerin hayatı ve çok şeyi öğrenmesi lazım, Çünkü yeşerir, filiz verirler.” ifadelerinin kullanıldığı görülmüştür. Bu ifadelerden yola çıkarak “fidan” metaforunun bu çalışmada öğrencinin gelişimine vurgu yaptığı düşünülmektedir. Aynı metafor Cemaloğlu, Sezgin, Şahin ve Sönmez (2017) tarafından yapılan okul müdürlerinin okul, öğretmen, öğrenci ve veli kavramlarına ilişkin metaforik algıları çalışmasında *bakıma/korunmaya muhtaç* olarak kategorize edilmiştir. Öğrenci, okul müdürü tarafından bakıma/korunmaya muhtaç olarak algılanırken, veli tarafından gelişen birey olarak algılanmaktadır. Kaynaştırma öğrencilerinin kaynaştırma sürecinde sosyal anlamda ilerleme kaydettikleri (Duran Düşünür, 2018), kaynaştırma uygulamaları sürecinin normal gelişim gösteren öğrencilerin tutum, davranış ve öğrenmelerinde olumlu etkisinin olması (Sevim ve Atasoy, 2020) destek eğitim odasında eğitim alan kaynaştırma öğrencilerinin akademik başarılarının arttığına (Kale ve Demir, 2017) ilişkin çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu çalışmada kaynaştırma öğrencisi velilerinin kendi çocuklarında ve sınıf arkadaşlarında belirtilen olumlu gelişmeleri gözlemledikleri ve bu sebeple öğrencilere yönelik çok fazla olumsuz metafor üretmedikleri anlaşılmaktadır.

Metaforlar kavramların basit ve net olarak ifade edilmesini sağlar. Örgüt içinde gözle görülemeyen problemlerin ortaya çıkarılabilmesi için iyi bir yardımcı yöntem olarak kullanılabilir. Bu araştırmanın sonucunda ortaya çıkan metaforlar kaynaştırma öğrencisi velilerinin sorun olarak gördüğü yerlerin tespit edilmesini sağlamaktadır. Örneğin okul müdürü için kullanılan kaya metaforu veli ile yeterince iş birliği yapılmadığının velinin görmezden geldiğinin bir göstergesidir. Bu metaforlardan yola

çıkılarak okul yöneticilerinin kaynaştırma öğrencisi velileri ile yapılan iş birliklerini geliştirmeleri önerilir. Bu amaçla velileri eğitim öğretim sürecine daha fazla dâhil etmeleri, okuldaki sosyal etkinliklere katılmalarını ve sorumluluk almalarını sağlamalıdır. Öğrencinin akademik ve sosyal gelişimi konusunda velileri belirli aralıklarla bilgilendirilmesi ve velilere psiko-sosyal destek hizmetlerinin artırılması önerilir.

Kaynakça

- Abosi, O. and Koay, L. T. (2008). Attaining development goals of children with disabilities: implications for inclusive education, *International Journal Of Special Education*, 23(3), 1-10.
- Akan, D., Yalçın, S., ve Yıldırım, İ. (2014). “Okul Müdürü” kavramına ilişkin öğretmenlerin metaforik algıları. *İlköğretim Online*, 13(1), 169-179.
- Akman, B., Mercan Uzun, E. ve Yazıcı, D., N. (2018). Okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik görüşlerinin karşılaştırılması, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), 96-114.
- Arıkan, P. (2019). *İlköğretim Düzeyinde Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Çocuklar İle Ailelerinin Okulda Karşılaştıkları Sorunların Okul Sosyal Hizmeti Temelinde Değerlendirilmesi (Keçiören İlçesi Örneği)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara.
- Aslan, O. (2019). Velilerin ‘Öğretmen’ kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 4(8), 78-95.
- Aslan, O., Bilgili, A., ve Kaya, A. (2018). Liselerde okuyan öğrencilerin okul müdürüne ilişkin metaforik algıları. *Bilim Armonisi*, 1(1), 11-17.
- Aydeş, S., ve Akın, U. (2016). Okul yöneticilerinin öğretmenlere yönelik metaforik algıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6/3, 20-39.
- Aydın, D. ve Sağsağlam, Ö. (2019). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki kaynaştırma uygulamaların incelenmesi, EJERCongress 2019 Bildiri Kitabı.
- Balcı, A. (2008). *Örgüt mecazları*. Ankara: Ekinoks Yayınevi.
- Balcı, F. (2011). Metaphorical images of school: School perceptions of primary education supervisors . *Eurasian Journal of Educational Research*, 11(44), 51-70.

- Bağ, A. E. (2022). Anaokulu Velilerinin Covid-19 Sürecinde Covid-19 ve Okul Algısı: Metafor Çalışması, *International Journal of Trends and Developments in Education*, 1(1), 49-69.
- BM (2016). *General comment No. 4 – Article 24: Right to inclusive education*. CRP-D/C/GC/4. Retrieved from: <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/crpd/pages/gc.aspx>
- Buldu, E., Özer, A. ve Çalışkan, G. (2021). Türkiye’de okul öncesinde kaynaştırma eğitimine ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi: Bir derleme çalışması, *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 5(2), 618-642.
- Burke, W. W. (1992). Metaphors to consult by. *Group & Organization Management*, 17(3).
- Bülbül, T., ve Toker Gökçe, A. (2019). Meslek lisesi öğrencilerinin metaforik okul algıları: işlevselci bir yaklaşım. *Ahi Evran Üniversitesi*, 16(2), 273-291.
- Can, E. (2011). İlköğretimde Kaynaştırma Eğitimi Uygulamalarının Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, 10. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumuna sunulan sözlü bildiri, (5-7 Mayıs 2011), Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Can, İ. (2019). *Kaynaştırma Sınıflarında Öğrenim Gören Normal Gelişim Gösteren Çocukların Etkinlik Tercihleri İle Velilerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yakın Doğu Üniversitesi, Kıbrıs.
- Cemaloğlu, N., Sezgin, F., Şahin, F., ve Sönmez, E. (2017). Okul müdürlerinin okul, öğretmen, öğrenci ve veli kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *Millî Eğitim*, 79-101.
- Cerit, Y. (2008). Öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin müdür kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 3-13.
- Creswell, J. (2018). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Siyasal.
- Çelikten, M. (2006). Eğitim sisteminde kullanılan kültür ve öğretmen metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 269–283.
- Çelebi, F., C. (2020). Okul öncesi eğitimde öğrenci velilerinin okul kavramına ilişkin metaforik algıları, *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1(1).

- Çırak, S. (2014). Ortaokul öğretmenlerinin “Öğrenci” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(27), 221-236.
- Çobanoğlu, N., ve Gökalp, S. (2015). Öğretmen adaylarının okul müdürüne ilişkin metaforik algıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(31), 279-295.
- Doğan, D. (2014). Analysis of the school concept through the perspectives of candidate teachers via metaphors. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(3), 361-382.
- Deniz, E. ve Çoban, A. (2019). Kaynaştırma eğitimine ilişkin öğretmen görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (70), 734-761.
- Doğaroğlu, T. ve Bapoğlu Dümenci, S. (2015). Sınıflarında kaynaştırma öğrencisi bulunan okul öncesi öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi ve erken müdahale hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 1(2), 460-473.
- Duran Düşünür, A. (2018). *İlkokullarda Kaynaştırma Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Duru, S. (2015). A metaphor analysis of elementary student teachers' conceptions of teachers in student- and teacher-centered contexts. *Eurasian Journal of Educational Research*, 60, 281-300.
- Elmas Aydın, S., ve Demir, E. (2018). 5. Sınıf öğrencilerinin okul olgusuna yönelik metaforik algıları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(3), 45-70.
- Erdem, F. (2010). Örgüt kültürünün kök metaforlarla keşfi: üniversite gerçekliği üzerine nitel bir araştırma. *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 10, 1-2 (10), 71-96.
- Erdem, E. ve Kaf, Ö. (2022). Velilerin sınıf öğretmenlerine yönelik metaforik algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (82), 480-494.
- Esmer, B., Yılmaz, E., Güneş, A. M. , Tarım, K. ve Delican, B. (2017). Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine ilişkin deneyimleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25 (4), 1601-1618.

- Ertürk, R. (2017). İlkokul öğrencilerinin “Öğretmen” kavramına ilişkin metaforik algıları. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 1-15.
- Erüstün Bulutoğlu, H. (2019). *İlk ve ortaokullarda kaynaştırma eğitimi uygulamalarına ilişkin veli, yönetici ve öğretmen görüşleri* (Sivas ili örneği), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan.
- Farrell, P. (2000). The impact of research on developments in inclusive education. *International Journal of Inclusive Education*, 4(2), 153-162.
- Funkhouser, J. E., Gonzales, M. R., and Moles, O. C. (1997). Family Involvement in Children’s Education: Successful Local Approaches. An Idea Book. *Policy Studies Associates, Inc., Washington, DC*.
- Gencer, M. (2020). Öğrenci ve velilerin öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları, *Bahkesir University The Journal of Social Sciences Institute*, 23(44), 805-825.
- Grady, N. B., Fisher, D. L., and Fraser, B. J. (1996). Images of school through metaphor development and validation of a questionnaire. *Journal of Educational Administration*, 34(2), 41-53.
- Guerrero, M., M. ve Villamil, O., S. (2002). Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning, *Language Teaching Research*, 6(2), 95-120.
- Gül, S., O.ve Vuran, S. (2015). Normal sınıflara devam eden özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırma uygulamasına ilişkin görüşleri ve karşılaştıkları sorunlar, *Eğitim ve Bilim*, 40(180), 169-195.
- İra, N. ve Ayan, B. E. (2016). Ortaöğretim okullarındaki kaynaştırma uygulamalarının değerlendirilmesi. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (31), 145-160.
- Kale, M. ve Demir, S. (2017). İlkokullardaki destek oda eğitiminin Türkçe ve matematik derslerindeki başarı üzerindeki etkisinin incelenmesi, *TÜBAV*, 10(4), 47-57.
- Kırcaali-İftar, G. (1992). Özel eğitimde kaynaştırma. *Eğitim ve Bilim*, 16, 45- 50.
- Koohestani, F. M., Sabouri, N. B., Farrokh, P. and Dehbaneh, M., H. (2018). Toward the use of conceptual metaphors of “teacher” perceived by high-school students, *Journal of Language Teaching and Research*, 9(3), 534-539.

- Korkmaz, M., ve Çevik, M. (2018). Ortaokul öğretmenlerinin müdür kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(4), 973-1002.
- Küçük Doğaroğlu, T. ve Bapoğlu Dümenci, S. S. (2015). Sınıflarında kaynaştırma öğrencisi bulunan okul öncesi öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi ve erken müdahale hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 1(2), 460-473.
- Larson, W., Hostiuck, K., ve Johnson, J. (2011). *Using physiological metaphors to understand and lead organizations*. Retrieved from <http://cnx.org/content/m41732>.
- Leblebici, D., N. (2008) Örgüt kuramının temelleri *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 9, (1), 111-129
- Linn, G., Sherman, R., and Gill, P. (2007). Making meaning of educational leadership: The principalship in metaphor. *NASSP Bulletin*, 91 (2), 161-171.
- Lukes, D. (2006). Metaphors in/of education. Presentation retrieved from <http://www.conceptualmetaphor.net>; <http://www.slideshare.net/bohemicus/metaphors-in-and-of-education>.
- Mazlum, A. A., ve Balcı, A. (2018). Meslek lisesi öğretmen ve öğrencilerine göre okul: bir metafor çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 1-26.
- Midgley, W., Trimmer, K., and Davies, A. (2013). *Metaphors for, in and of Education Research*. Cambridge Scholars Publishing.
- MEB (2010). Okullarımızda Neden Nasıl Niçin Kaynaştırma, Yönetici, Öğretmen, Aile Kılavuzu, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- MEB (2018). Özel Eğitim Hizmetleri yönetmeliği.
- Menteşe, M. (2020). *Okul Müdürlerinin Kaynaştırma Öğrenci Velilerine Yönelik Yapıtları Çalışmalar*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*, Sage.

- Morgan, G. (1983). More on Metaphor: Why we cannot control tropes in administrative science. *Administrative Science Quarterly*, 601-607.
- Nalçacı, A., ve Bektaş, F. (2012). Öğretmen adaylarının okul kavramına ilişkin algıları . *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1) , 239-258 .
- Ogurlu, Ü., Öpengin, E., ve Hızlı, E. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin okul ve öğretmene ilişkin metaforik algıları. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,46, 67-83.
- Özçelik, Z., M. (2019). *Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmenlere Göre Okul Değişimi: Karma Yöntem Araştırması*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Özdemir, H. (2010). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Uygulamasına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Özdemir, M. (2012). Lise öğrencilerinin metaforik okul algılarının çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 98-110.
- Özdemir, S., ve Akkaya, E. (2013). Genel lise öğrenci ve öğretmenlerinin okul ve ideal okul algılarının metafor yoluyla analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19(2), 295-322
- Patton, M. (2002). *Qualitative Research Evaluation Methods*. California: Sage Publications.
- Pemik, K. ve Deniz, L. (2017). Kaynaştırma öğrencilerinin okul ortamlarına yönelik algıları, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(41), 76-89.
- Pirchio, S., Tritrini, C., Passiatore, Y., and Taeschner, T. (2013). The role of the relationship between parents and educators for child behaviour and wellbeing. *International Journal about Parents in Education*, 7 (2), 145-155.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*,55, 459-496.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*,7(2), 281-326 .
- Sarıkaya, B. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları. *Türkiye Eğitim Dergisi*,3(2), 1-16.

- Sayın, A. (2017). *Velilerin görüşleri doğrultusunda öğretmen kavramı (metaforik bir çalışma)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Schuelka, M., J. (2018). Implementing inclusive education. https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5c6eb77340f0b647b214c599/374_Implementing_Inclusive_Education.pdf.
- Sevim, C. ve Atasoy, R. (2020). Özel eğitim öğretmenlerinin görüşlerine göre kaynaştırma uygulamalarının değerlendirilmesi, *Millî Eğitim Dergisi*, 49(228), 215-239.
- Seylim, E. (2021). Veli görüşlerine göre engelli bireylerin eğitim hakkına erişim durumları: sorunlar ve çözüm önerileri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(80), 2272-2292.
- Sezgin, F., Koşar, D., Koşar, S., ve Er, E. (2017). Öğretmenlerin öğrenciye yönelik metaforlarının belirlenmesine ilişkin nitel bir araştırma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 600-611.
- Şahin, A., ve Sabancı, A. (2018). Pedagojik formasyon eğitimi öğrencilerinin okul yöneticileri ile öğretmenlere ilişkin algıları: Metafor çalışması. *Turkish Studies (Elektronik)*, 13(4), 1057-1082.
- Todor, I. (2017). Metaphors about teachers' role and didactic interactions in primary school, *The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences*, <http://dx.doi.org/10.15405/epsbs.2017.05.02.103>
- Tulunay Ateş, Ö. (2016). Öğrencilerin öğretmen ve okul metaforları. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 78-93.
- Tüzel, E., ve Kalyon Şahin, D. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının okul yöneticilerine ilişkin metaforları. *Turkish Studies (Elektronik)*, 12(33), 501-522.
- Ünal, A., Yıldırım, A., ve Çelik, M. (2010). İlköğretim okulu müdür ve öğretmenlerinin velilere ilişkin algılarının analizi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 261-272.
- Ünal, F. ve İflazoğlu Saban, A. (2014). Kaynaştırma uygulamasının yapıldığı sınıflarda, öğretmenlerin kaynaştırmaya yönelik tutumları, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(1), 388-405.

- Uysal, H., ve Yorulmaz, A. (2020). İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Velilerinin “İlkokul” ve “Sınıf Öğretmeni” Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *International Journal of Field Education*, 6 (1), 92-106.
- Weiland, C. (2016). Impacts of the Boston prekindergarten program on the school readiness of young children with special needs. *Developmental Psychology*, 52(11), 1763–1776.
- Yalçın, M. ve Enginer, A. (2012). İlköğretim okullarında okul müdürüne İlişkin metaforik algılar, *Öğretmen Eğitimi ve Eğitimcileri Dergisi*, (2), 229-256.
- Yüner, B., ve Özdemir, M. (2017). Metaforik okul algısı ile okulu terk eğilimi arasındaki ilişkinin öğrenci görüşlerine göre incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(3), 1041 - 1060.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, N., ve Uğur, M. (2011). Öğrencilerim algısından okul müdürü imgelerinin karikatürize ifadeleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 409-426.
- Yılmaz Bolat, E. ve Ata, N. (2017). Kaynaştırma eğitimi uygulamaları hakkında okul yöneticilerinin görüşleri, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 165-185.
- Zeybek, Ö. (2015). *İlköğretim okullarındaki İngilizce öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüş ve önerileri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Zlatic, T. (2014). Mixing metaphors in pharmacy education is a bad solution for students. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 78(10).